

Васпитни став и самопоуздање детета предшколског узраста

Свако дете је огледало своје породице. Ако бисмо ову реченицу посматрали из угла самопоуздања, схватили бисмо да се наше најраније представе о себи формирају кроз интеракције са родитељима. Веза између родитељског васпитања и самопоуздања је камен темељац, нашег осећања живота и нашег самопоуздања. У мозгу деце коју родитељи васпитавају са много притиска и кажњавања, систем кажњавања се много више утискује, него систем награђивања, а то значи да ће то дете на несвесном нивоу у одрасло доба прибегавати методама самокажњавања и имати негативну слику о себи. Ако је дете с друге стране у интеракцији са родитељима развило поверење, то дете ће се осећати прихваћеним и добродошлим. Поверење је обележено искуством које дете стекне за време прве године, и задатак мајке код детета је да отклони осећај непријатности, као што су глад, жеђ, хладноћа, претерана топлота или телесна тегоба, и да на тај начин смањи стрес којим је изложено.. Поверење настаје у вези са главном особом која је о детету бринула и на тај начин се развија афективна сигурна везаност код детета, која је база самопоуздања и слике о себи као о бићу мање или веће вредности и слику о мајци која је доступна или није у ситуацијама када му је потребна.

Али то није коначно и непроменљиво, родитељи могу вежбати и развијати самопоуздање код деце негујући следеће васпитне ставове и поруке:

- Увек дајте до знања детету да га волите баш због тога какво јесте.
- Немојте пред дететом постављати таква очекивања, због којих ће се дете претварати да нешто воли, само да би ви били задовољни.
- Не спроводите систем кажњавања за сваку грешку детета.
- Поставите правила понашања и нека границе у васпитању буду полупропустљиве.
- Охрабрити дете да сме да каже не у одређеним ситуацијама а да притом не мора да се боји да ћете му

ускратити љубав, или да ћете се понашати на застрашајући начин.

С друге стране деца која доживљавају ауторитарни васпитн стил, и чија се воља премало уважава, развијају осећање слабости у односу на своју породицу. То су васпитни ставови, где се за све питају одрасли, и где се дете не усуђује да изрази своју вољу и потребе, из страха да се неће чути и да ће бити одбијено. Границе у васпитању су ригидне и за сваки покушај пробијања, следи казна за дете. На грешке се гледа из угла кажњавања, дете мора константно да буде на опрезу да нешто не погреша, и зато се и не усуђује да проба јер се боји сопствене грешке и казне. То су они васпитни ставови, где родитељи најбоље знају и доносе све одлуке уместо свог детета, не дају могућност никаквог избора, и главни критеријум је неприкосовени родитељски ауторитет. Овај васпитни стил формира децу ниског самопоуздања, која чекају на одрасле да их воде, јер немају вере у своје способности и знања, боје се да не погреше.

Како ћемо препознати дете које има ниско самопоуздање у вртићу

То је оно дете које се боји да покуша да нешто нацрта или да одговори на било који захтев васпитача јер се боји да не погреша. Склоно је перфекционизму приликом бојења, не прелази линије и не оставља ништа бело, јер је навикло да је добро, само када нешто уради „без грешке“. Склоно је брзом одустајању, не подноси неуспех у групним играма. Расплаче се на сваку сугестију, критику, претерано је везано за своје родитеље и изразито је стидљиво.

Како ћемо охрабрити детет да има више вере у своје способности и да појачамо његово самопоуздање

- Дозволићемо детету да погреша, и објаснити да је пут до стицања неке вештине и знања, пут покушаја и погрешки.

- Помоћи ћемо детету да препозна и истакне своје добре стране (шта зна, шта уме).
- Пружити подршку да се уклопи и дружи и са децом са којом не дели заједничка интересовања, сличност са неким из групе може бити препозната и из неког другог угла.
- Подстицати дете да буде храбро и да замисли себе како остварује успех, као и да својим држањем рефлектује став самопоуздања.

А пре свега вероваћемо у своје дете, жаргонски речено даћемо му крила да храбро корача кроз изазове одрастања. Јер кроз позитивне родитељске поруке и ставове дете које расте - учи да је у основи у реду, онакво какво јесте, учи да прихвати себе какво јесте, учи да прихвати своје слабости, и учи да слабости нису срамота, већ представљају могућност за развој. А збир позитивних дечијих искустава нуди најбољу основу за развој здравог осећања сопствене вредности.

Марија Ристић, стручна сарадница-педагошкиња